Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 20141 posła Bartosza Józefa Kownackiego z 8 października 2026 roku w sprawie polityki historycznej rządu RP, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Odnosząc się zbiorczo do przywołanych w interpelacji wypowiedzi i zdarzeń, informuję, że stanowczo nie zgadzam się z przedstawioną w interpelacji oceną, zgodnie z którą miałyby one świadczyć o przyjęciu przez Rząd RP polityki podważającej polską państwowość, relatywizującej odpowiedzialność za zbrodnie popełnione na Polakach lub pomijającej zasługi części opozycji antykomunistycznej. Ocena tych spraw wymaga uwzględnienia publicznych sprostowań, pełnego kontekstu wypowiedzi oraz działań podjętych przez właściwe organy.

Rząd RP stoi na stanowisku, że polityka historyczna powinna służyć rzetelnemu przedstawianiu dziejów Polski, ochronie dziedzictwa narodowego, upamiętnianiu ofiar i bohaterów oraz przeciwdziałaniu fałszowaniu historii. Obejmuje to jednoznaczne wskazywanie odpowiedzialności nazistowskich Niemiec za utworzenie i funkcjonowanie obozów na okupowanych ziemiach polskich, potępienie ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów oraz zachowanie pamięci o wkładzie opozycji demokratycznej w odzyskanie przez Polskę wolności. Głównymi założeniami strategii działania w obszarze pamięci są: traktowanie instytucji pamięci jako kluczowej infrastruktury bezpieczeństwa państwa oraz świadome wspieranie ekosystemu pamięci - zróżnicowanego, bogatego, zakorzenionego w lokalności i codziennym doświadczeniu. Za jej koordynację odpowiada Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Nie ma podstaw do utożsamiania sprostowanej pomyłki językowej, opisu cudzej perspektywy historycznej czy spornej propozycji programowej instytucji z oficjalnym stanowiskiem rządu Rzeczypospolitej Polskiej. W każdym z tych przypadków konieczne jest ustalenie rzeczywistej treści stanowiska i sposobu reakcji właściwych organów.

Wypowiedź ministry edukacji Barbary Nowackiej z 27 stycznia 2025 r., wygłoszona podczas konferencji w Krakowie związanej z 80. rocznicą wyzwolenia Auschwitz-Birkenau, została publicznie sprostowana. Ministerstwo Edukacji Narodowej wyjaśniło, że doszło do przejęzyczenia, i przedstawiło prawidłowe brzmienie przygotowanego fragmentu wystąpienia, wskazującego na budowę obozów przez nazistów w okupowanej Polsce. 28 stycznia 2025 r. Barbara Nowacka jednoznacznie oświadczyła: „Oczywiste jest, że obozy zbudowali Niemcy, a polskich nazistów nie było” oraz przeprosiła za przejęzyczenie.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Przywoływanie błędnego sformułowania z pominięciem tego sprostowania prowadzi do przypisywania Minister Edukacji stanowiska, któremu sama wyraźnie zaprzeczyła.

Przytoczona wypowiedź Andrzeja Szeptyckiego padła w odpowiedzi na pytanie o miejsce UPA w ukraińskiej pamięci historycznej. W rozmowie w Polsat News 16 czerwca 2026 r. wiceminister wyjaśnił, że opisywał sposób postrzegania tej formacji przez część Ukraińców. Przyznał zarazem, że zabrakło dostatecznie wyraźnego zaznaczenia, że nie przedstawiał w ten sposób własnej oceny jako naukowca ani stanowiska polskiego Rządu.

Stanowisko państwa polskiego w sprawie ludobójstwa pozostaje jednoznaczne. W wystąpieniu z 11 lipca 2026 r. Prezes Rady Ministrów określił zbrodnię wołyńską jako ludobójstwo dokonane przez ukraińskich nacjonalistów i wskazał obowiązek nazwania sprawców, potępienia zbrodni oraz zapewnienia ofiarom godnego pochówku. Opis sposobu postrzegania UPA przez część społeczeństwa ukraińskiego nie zmienia tej oceny.

Ocena wypowiedzi wiceministra także w kontekście postulatów personalnych powinna uwzględniać przedstawione przez niego wyjaśnienia, przeprosiny i potępienie zbrodni. Nie może opierać się wyłącznie na porównaniu przytoczonym bez jego późniejszego doprecyzowania. Podobnie wpis Andrzeja Szeptyckiego z 19 września 2026 r. nie był stanowiskiem polskiego rządu, ale elementem polemiki prowadzonej przez wiceministra w dyskusji o początkach państwowości Ukrainy. Bez dodatkowych wyjaśnień nie można przypisywać jej wskazanego w interpelacji sensu.

Odnosząc się do działalności instytutu Pileckiego i jego dyrektora, informuję, że Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie upoważniło Krzysztofa Ruchniewicza do podejmowania tematu zwrotu dóbr kultury na rzecz innych państw. Zastrzeżenia wobec jego działalności nie pozostały bez reakcji. Już 29 sierpnia 2025 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego poinformowała o decyzji o odwołaniu Krzysztofa Ruchniewicza, jako przyczyny wskazując m.in. nieprawidłowości w zamierzeniach programowych, komunikacji i zarządzaniu. Nie jest zatem zasadne przedstawianie spornych propozycji dyrektora jako dowodu ich bezwarunkowej akceptacji przez rząd.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów nie była organizatorem obchodów 50-lecia KOR. Przedstawiciel organizatora – Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Lech Parell 25 września 2026 r. potwierdził, że Antoni Macierewicz i Piotr Naimski zostali zaproszeni, oraz opublikował obraz listy wysyłkowej. Rzecznik rządu Adam Szłapka wskazał również, że zaproszenia skierowano do nich 14 września 2026 r. Nieobecność na uroczystości nie przesądza więc o niewysłaniu zaproszenia ani o politycznym wykluczeniu.

Obowiązkiem państwa pozostaje wspieranie rzetelnej edukacji historycznej, ochrony dziedzictwa i godnego upamiętniania ofiar, a także reagowanie na informacje fałszujące historię.

Publiczna debata nad tymi działaniami powinna opierać się na pełnych wypowiedziach i sprawdzonych faktach. Pomijanie sprostowań, późniejszych wyjaśnień czy reakcji właściwych organów nie służy ani prawdzie historycznej, ani ochronie dobrego imienia Polski.

Do kluczowych zadań państwa w walce z dezinformacją w kontekście polityki historycznej należą: wspieranie kompetencji krytycznych w obszarze pamięci w społeczeństwie, budowanie kompetencji i infrastruktury wyprzedzającej dezinformację (bazy wiedzy, szkolenia, łatwo dostępne materiały edukacyjne) oraz fact-checkingowej, a także monitorowanie aktywności dezinformacyjnej w obszarze pamięci.

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

9 listopada br. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego planuje przedstawić dokument koncepcyjny dotyczący polityki pamięci (polityki historycznej) obejmujący szerokie spektrum zagadnień i wytyczający kierunki tej polityki w długiej perspektywie.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa